

"העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל אביב, רח' כנ'אביגדור • הפצה: "גד" בע"מ • גזופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסף שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קיא ירי

האם זה יפה?

האם יפה לפשפש בעברו של אדם. כדי לברר את פרטי שירותו בצה"ל? האם אין בארץ רבבות רבות של אנשים שבהגיעם לגיל הגיוס שוחררו מחובה זו, לגמרי או חלקית, ביגלל סיבות לגיטימיות כלשהן — מחלה, מצב מישפחתי, לימור דים ועוד ועוד? למה להפלות בין משתמטים סתם לבין משתמטים התומכים במדיניותו של מנחם

משתמטים משירות, שלא שירתו מעולם בצה"ל כלל או ששירתו בו שירות מקוצר. ושוב: מותר לאדם לנצל את האפי שריות הנתונות בחוק ובנוהל, כדי לקצר את שירותו בצה"ל, אם אין לו חשק לשרת. אין לדרוש מאדם להתנדב ליחידת-עילית מסוכנת, או לשרת תקופת-שירות מלאה, אם יש לו אפשרות לקצרה, או לוותר בכלל על השירות הצבאי אם זה אפשרי.

זה מותר, אי אפשר לכבד אדם על כך, אך אפשר איכשהו להשלים עם זה. במה דברים אמורים? אם אותו אדם מתנהג לאחר-מכן בצניעות הראוייה לו, אם הוא סותם את פיו כאשר אחרים דנים על בעיות' של מילחמה ושלוה, אם הוא עונה לשואל: "סלח לי, אבל אני לא שירתי בצה"ל, לכן אני סבור שיש לי הזכות המוסרית לחוות את דעתי בנושא." אך כאשר אדם כזה רוצה לעלות על במה ציבורית, כאשר הוא שואף לקאריירה פוליטית, וכאשר תוך שאיפה זו הוא מקדם נאומים פטריטיים נוטיפיים וחוצי-ביילהבות, הרי יש לקרוא לו בשם האחד הראוי לו: נבל.

אדם האומר לאומה, השכם והערב, כי עליה לוותר על השלוה למען הרעיון הקדוש של ארץ-ישראל שלמה — שום תירוץ מקובל לא יעמוד לו.

הוא היה באצ"ל בימי המחתרת, ולכן לא ראה עצמו חייב לשרת גם בצה"ל? חוצפה! אלפי אנשי אצ"ל עלו מן המח' תרת, אחרי שנים של מאסר, גלות, ייסורים, תלאות, סיון ופעולות גועזות, ויצרו בשור רות צה"ל מילחמה חדשה, מסוכנת יותר. הוא שירת קודם-לכן בצבא הבריטי, ולכן לא היה פנוי לשרת גם בצה"ל? יבלום-נא את פיו, אלפים רבים, וביניהם כמה מן המהוללים שבמפקדי צה"ל-הסי פיקו אך בקושי להסייר את המדים הבריטיים, אחרי שנים ארוכות במידבר ובאי-טליה, וכבר לבשו את מדי צה"ל.

הוא היה צריך ללמוד באוניברסיטה? טובי הסטודנטים של דור תש"ח נטשו את ספסלי המיכללה, באמצע שנת-ליי מודים, התנדבו למשימות המסוכנות ביר-תר של ההגנה וצה"ל, לא עלה בדעתם להשתמש בזכות שנשמרה להם לדחות את השירות. איך אפשר היה לדחות את השירי רות עד לאחרי המילחמה, כאשר מיטב חבריהם ניספו יוסיום, כאשר כל אדם היה חשוב, וכאשר כל משתמט הטיל על רעהו מיכסה כפולה של סכנה וסבל? וכן הלאה, רשימת התירוצים המקובלים. שמענו אותם עד בוש, בימים ההם. לא כעסנו על בעליהם, הבינונו שיש אנשים, שהפחדנות הגופנית או האנוכיות שלהם כה גוראות, עד כי הן מעבירות אותם על דעתם, הייכנו לשמע התירוצים, והגחנו לעניין.

אבל כאשר תירוצים אלה נשמעים מפי שרייממשה, שהיו בגיל הגיוס שעה ש- מדינת-ישראל עמדה על נפשה, אין מקום ליחס סלחני.

אני שואל את עצמי: מה חשו בלבם אותם חברי-הממשלה שלא שירתו בצה"ל כלל, או ששירתו שירות מקוצר או פיק טיווי, כאשר היה עליהם להרים את ידם ולהצביע בעד שיגור חיילי צה"ל למיל-חמה חדשה?

רוני חכים נפל במילחמה משישהם החי-ליטו עליה. משישה שהם חברי הממשלה. גם אותם שסידרה זו עוסקת בהם. אולי מגיע הפוליטיקאי, בשלב מסויים, לקהות מוחלטת של חושים. אולי, אך מי שחושיו פועלים כהלכה — מה הוא הרגיש? איך הוא הביט בראי, ביום שבו קרא את שמות הצעירים שנהרגו בעיקבות ה- החלטה שהוא הצביע בעדה?

או שמא קיימת אצל כמה מן האנשים האלה פיצול האישיות, כך ששוב אין כל קשר בין האדם בעל העבר האישי הלא-מפואר לבין אותו האדם שטיפס על הכסא הממשלתי? ואולי התפתח אצל מישהו מהם שיגעון-גדלות, עד כי נדמה לו שבני-אדם רגילים צריכים לשרת, להתי-גדב ולמות — ואילו הוא, השר ירוסי-הדור, הינו נכס לאומי כה חשוב שחובה היתה עליו לשמור על שלמות עצמו למען עתיד האומה?

איש כזה יכול לטעון, לפחות: איני דור רש מאחרים דבר שלא קיימתי בעצמי. אם דרכי מובילה למילחמה, אני אהיה בין המשתתפים בה, אני קורא לאחרים לעשות כמוני. ייתכן שהאחרים, שהתפתו לדבריו, יק' ללו אותו בבוא היום, אלא-אס'כן ינחו בקברי-אחים, לצידו. שוחררי-השלוה מצוים להילחם בדיעור תיהם של מחרחרי-המילחמה בכל הדבי קות והמרק, גם כאשר אלה הם גיבוריי מילחמה מהוללים. אך לפחות מותר להם לכבד אותם אישית.

אבל איך אפשר לכבד אדם שלא שירת מעולם בצה"ל, שלא השתתף אף בקרב אחד, שלא שמע מעולם כדור שורק, שלא חשש מעולם לדרך על מוקש — ובכלי-זאת יש לו החוצפה התהומית לשלוח אחרים למילחמה?

איך ניתן להגדיר את מלוא החוצפה הפשוטה המתגלה במעשיו של צעיר התור-רם את תרומתו למדיניות מילחמתית — אולי מתוך חשבון לצבור קצת פופולאריות כדאית — כדי לאלץ אחרים, שלא מצור-נס, ללכת אל התופת של המילחמה הבאה? הקורא יוחנן בראלי, המגדיר את עצמו כ"אחד החברה", הציע לנו לפרסם בשמו שני תצלומים צמודים: חייל במדי-קרב — וצביקה פיק במדי-הופעה. ייתכן ששתי תמונות אלה מסבירות את כוונתנו יותר מכל מאמר.

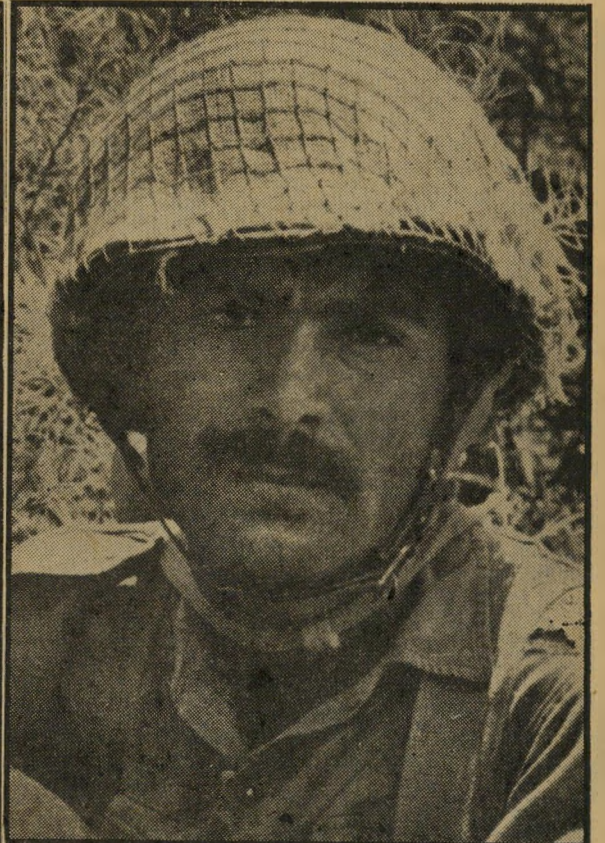

אך גם צביקה פיק ודומיו הם מלאכים של תום וגיטיון-כפיים לעומת אחרים מי-חברי הממשלה.

אני משער שקוראים לא-מעטים עקבו בתדהמה גוברת אחר גילויי העולם הזה על עברם הצבאי (או הבלתי-צבאי) של שרי ממשלת-ביגין. אנחנו, כאן במערכת, היינו שותפים לתדהמה זו. כאשר פתחנו בחקירה זו,

צביקה פיק במדי-הופעה

חייני במדי-קרב

הסבר טוב מכל מאמר

בעיקבות שמועות, לא שיערנו לעצמנו מה גולה במהלכה.

ממשלת בגין היא ממשלת הניצים. היא הגיעה לשלטון על סמך מצע לאומני קיצוני. את הפילוסופיה שלה ניתן למצות, בלא כחל ושרק, בפסוק אחד: ארץ-ישראל השלמה חשובה מן השלוה; כדאי להסי-תכן במילחמות נוספות אם זהו המחיר לאי-החזרת הגדה המערבית ורצועת-עזה.

מובן שהיינו נאבקים נגד פילוסופיה הרת-אסון זו, גם אילו היתה הממשלה מורכבת כולה מאנשי-קרב מהוללים, שכל אחד מהם נושא על חוהו את אות-הגבורה. אך הנה מתגלה שזוהי הממשלה העולה על כל קודמותיה במיספר חבריה שהם

היא "מילחמה בטוחה". תנועה זו אומרת שאסור להתזיר את השטחים הכבושים, גם אם אי-החזרתם יוביל למילחמה.

בנקודה זו נגמרת הסבלנות, והסלחנות הופכת לחטא.

חטא כלפי רבבות צעירים, שיישלחו לאותה מילחמה בטוחה, שיאבדו בה את חייהם או את אבריהם. חטא כלפי הוריהם, נשותיהם, ילדיהם.

כאשר אדם בעל עבר קרבי בלא-דופי מסיף לאותן הדיעות, אפשר להצטרף על כך. אבל אין לשלול את זכותו לדגול בהשקפה המובילה למילחמה.

בגין — אפילו כשהם חברי ממשלתו? האם אין זו סתם נקמנות, שימוש בפרטים אישיים כדי לפסול את דיעותיו הפולי-טיות של אדם?

בקיצור: למה לתקוף את הזמר צבי ("צביקה") פיק, כפי שעשה העולם הזה בהבלטה בשבוע שעבר, עלי-גבי השער האחורי ושני עמודים מרכזיים? למה לעבור באופן שיטתי על עברם הצבאי של חברי הממשלה?

שאלות אלה, ואחרות, הושמעו לא פעם ובעיקר בשבוע החולף. שאלות טובות, והן ראויות לתשובות מלאות. הן נוגעות לקו של השבועון. העולם הזה עושה מה שהוא עושה

אולי אפיק